

Kestävän kehityksen tavoitteet – Agenda 2030

Asta Ervola 7/2017

Uudet kestävän kehityksen tavoitteet, eli Agenda 2030, on YK:n syksyllä 2015 hyväksymä tavoiteohjelma, joka toimii jatkeena YK:n vuosittuhattavoittele (2000 – 2015). Agenda 2030 siirtää näkökulman kehitysyhteistyöpolitiikasta kestävän kehityksen politiikkaan. Tavoitteena on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja kestävä kehitys, jossa ympäristö, talous ja ihminen otetaan tasavertaisesti huomioon.

Agenda 2030 sitoo tavoitteiden saavuttamiseksi entistä vahvemmin myös teollisuusmaat. Päästöjen vähentäminen, luonnonsuojelu ja tuloerojen kaventaminen koskevat myös rikkaita ja keskituloisia maita, kehitysmaiden lisäksi. Tavoitteiden asettelussa on huomioitu ongelmien ja ratkaisuiden maailmanlaajuus ja yhteys toisiinsa. Tämä vastaa vuosien 2000 – 2015 toimenpideohjelmaa koskevaan kritiikkiin, jonka mukaan kehitysohjelman toimenpiteet koskisivat lähinnä kehitysmaita.

Jokainen jäsenmaa vastaa tavoitteisiin pääsystä itse. Tavoiteohjelma ei sisällä myöskään tarkkoja konkreettisia toimenpideohjeita. YK:n kehitysohjelma UNDP kuitenkin tukee tavoitteiden toimeenpanoa.

Suomi on ilmoittanut keskittyvänsä tavoitteissa etenkin ympäristöön, talouteen ja työllisyyteen. (UNDP.) Suomi valmistelee kestävän kehityksen toimeenpanoa pääministerin johtamassa kestävän kehityksen toimikunnassa, jossa MTK on edustettuna.

Maa- ja metsätalouteen liittyvät kehitystavoitteet

Maa- ja metsätalouden voidaan nähdä linkittyvän kaikkiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin, mutta keskeisimpiä päätavoitteita maa- ja metsätalouden kannalta ovat mm. ruokaturvaan, maataloustuotteiden markkinoiden oikeudenmukaistamiseen ja maatalouden ja metsien kestäväen käyttöön liittyvät tavoitteet. Lisäksi tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemis- ja sopeutumistoimista, vesiensuojelusta ja uusiutuvan energian saatavuudesta ovat olennaisia kestäväen maatalouden ja metsätalouden kannalta.

Päätavoitteessa 2. painotetaan nälänhädän poistamista, ruokaturvaa ja ravitsemuksen laatua, sekä kestäväen maataloutta. Etenkin köyhien ja huono-osaisten mahdollisuus turvalliseen ja ravinteikkaaseen ruokaan tulee turvata. Tavoitteena on tuplata maatalouden tuottavuus ja taata pientuottajien tulot esimerkiksi yhtäläisin oikeuksin maahan ja muihin tuotantoresursseihin, tietoon ja markkinoihin. Tavoitteena on myös toteuttaa kestäviä ja sopeutuvia ruoantuotantjärjestelmiä ja maanviljelykäytäntöjä, jotka lisäävät tuottavuutta ja tuotantoa, auttavat ekosysteemien suojelussa ja vahvistavat kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen, sekä parantavat maaperän laatua. Maatalouselämien ja kasvien geneettinen monimuotoisuus pyritään säilyttämään esimerkiksi siemen- ja kasvipankkien sekä perinnetiedon säilyttämisen avulla. Tavoitteiden saavuttamiseksi maaseudun infrastruktuuriin, tutkimus- ja laajennuspalveluihin sekä teknologian kehitykseen panostetaan niin, että erityisesti vähiten kehittyneiden maiden tuotantokapasiteettia voidaan kasvattaa. Kehitysmaiden elintarvikkeiden markkina-asemaa vahvistetaan poistamalla markkinoiden rajoituksia ja vääristymiä, kuten kaikki maatalouden vientitukien muodot.

Tavoitteen 12. alatavoitteissa käsitellään mm. kestäväen kulutusta ja tuotantotapoja. Jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla pyritään puolittamaan ruokajätteen määrä ja ruokahävikkiä vähennetään myös tuotanto- ja jakeluketjuissa. Vuoteen 2020 mennessä varmistetaan kestävä kemikaalien ja jätteiden käsittely ja vähennetään niiden vapautumista ekosysteemeihin.

Tavoitteet 6. ja 14. liittyvät veden käyttöön ja vesiekosysteemeiden suojeluun ja hyödyntämiseen. Kohta 6. painottaa etenkin makean veden saatavuuden ja puhtauden varmistamista, mutta myös vesistöjen ekosysteemien, kuten kosteikkojen, jokien, pohjavesien ja järvien ennallistamista ja suojelemista. Tavoite 14. kohdistuu merten ekosysteemeihin ja luonnonvaroihin. Tavoitteena on mm. merten saastumisen ehkäiseminen ja vähentäminen jätteiden ja ravinnekuormituksen kautta.

Tavoite 7. kohdistuu energian lähteisiin ja saatavuuteen. Vuoteen 2030 mennessä edullisten ja luotettavien energiapalveluiden tulisi olla kaikkien saatavilla. Uusiutuvien energialähteiden osuutta tulee kasvattaa ja tuplata samalla energiatehokkuus. Suomessa maa- ja metsätaloudesta saatavat sivutuotteet ovat yksi tärkeimmistä uusiutuvan energian lähteistä ja energiapolitiikan kulmakiviä.

Tavoite 15. liittyy maaekosysteemien palauttamiseen ja kestäväen käyttöön. Tavoitteena on suojella ja palauttaa vuoteen 2020 mennessä maanpäällisiä ekosysteemejä, mukaan lukien metsiä, ja turvata niiden kestävä käyttö kansainvälisin sopimuksin. Tavoitteena on myös edistää metsien kestävien hoitomenetelmien käyttöönottoa, pysäyttää metsäkato ja ennallistaa turmeltuneita metsäalueita ja lisätä maailmanlaajuisista metsitystä merkittävästi. Vierasperäisten

lajien vaikutuksia maa- ja vesiekosysteemeihin vuoteen 2020 mennessä vähennetään. Toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ovat mm. rahoituksen mobilisointi luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeluun ja kestäväan käyttöön.

Tavoite 13. painottaa ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen kiireellisyyttä. Kaikkien maiden kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen tulee parantaa lisäämällä mm. ilmastonmuutokseen liittyvää koulutusta ja tietämystä. Toimenpiteinä on määritetty kehittyneiden maiden lupaus mobilisoida vuoteen 2020 mennessä 100 miljardia dollaria vuosittain kehitysmaiden ilmastotoimiin ja ilmastorahaston täytäntöönpano. (YK.fi.)

Suomen toimet tavoitteiden saavuttamisessa

Suomelle kestävän kehityksen avaintavoitteiden saavuttamisen painopisteinä ovat hiilineutraali ja resurssiviisas sekä ja yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi. Hiilineutraali ja resurssiviisas yhteiskunta tarkoittaa hallituksen raportin mukaan kunnianhimoisia toimenpiteitä energia-, resurssi- ja materiaalitehokkuudessa, kestävää uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvatusta, ilmastoystävällisten tuotteiden, palveluiden ja innovaatioiden tuotantoa ja vientiä, sekä vähäpäästöisten sektoreiden osuuden kasvatusta. Yritykset ja yritysten innovaatiot ovat merkittävässä osassa näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Keskeisessä asemassa ovat myös yritysten ja viennin kestävyys ja yhteiskuntavastuu. (Prime Minister's Office Publications 10/2016)

Ilmastonmuutoksen torjuminen ja siihen sopeutuminen nähdään Suomen tavoiteohjelmassa yhdeksi haastavimmista tavoitteista yhdessä työllisyyden ja talouskasvun kestävyuden kanssa. Vaikka Suomi on kehittynyt ilmastoasioiden kohdalla, pidetään viime vuosien kehitystä riittämättömänä. (Prime Minister's Office Publications 10/2016; Lyytimäki et al. 2016)

Hallitus on raportoinut, että nykyinen politiikkalinjaus ja lainsäädäntö sekä kansallisten ja kansainvälisten sopimusten implementointi luovat hyvän pohjan myös kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle. Ilmasto- ja energiastrategia, keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja biotalouden ja puhtaan teknologian kehittäminen ja kiertotaloussuunnitelman toimeenpano ovat esimerkkejä jo tehdyistä toimista ja suunnitelmista. (Prime Minister's Office Publications 10/2016.) Agenda 2030 vaatii kuitenkin myös uusia keinoja. Suomessa tullaan vauhdittamaan kestäviä julkisia hankintoja valtionhallinnossa ja kunnissa, tuetaan kestävän kehityksen innovaatioita, toteutetaan liikennekaari kestävämmän ja joustavamman liikkumisen mahdollistamiseksi ja laaditaan ja toteutetaan kansallinen kestävä kaupunkikehityksen ohjelma. Metsätalouden osuus uusiutuvan energian ja puupohjaisten tuotteiden kehittämisessä ja tuottamisessa tulee korostumaan. (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 3/2017.)

Kestävän kehitysten tavoitteet ovat tiiviisti linkittyneitä toisiinsa. Tämä tarkoittaa, että yhden tavoitteen edistäminen vaikuttaa samalla muiden tavoitteiden saavuttamiseen. Kestävän maa- ja metsätalouden edistäminen hyödyttää siten kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Lähteet:

YK.fi. Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet. <http://yk.fi/node/479>

Lyytimäki, J., Lähteenoja, S., Sokero, M., Korhonen, S., ja Furman, E. 2016. Agenda 2030 Suomessa - kestävän kehityksen avainkysymykset ja indikaattorit. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2016. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75438>

Prime Minister's Office Publications 10/2016. National report on the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development FINLAND. PDF 978-952-287-278-4. 68 p.
http://kestavakehitys.fi/documents/2167391/2186383/VNK_J1016_National_report_net.pdf/48be3fcf-d40c-407a-8115-e59b2c0683ee

UNPD. UNDP:n Pohjoismaiden toimisto. Kestävän kehityksen tavoitteet osaksi kansallista päätöksentekoa. http://www.fi.undp.org/content/finland/fi_fi/home/presscenter/articles/2016/07/22/kest-v-n-kehityksen-tavoitteet-osaksi-kansallista-p-t-ksentekoa.html

Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 3/2017. Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 3/2017. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki 2017.

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79854/VNK_J0317_net.pdf?sequence=1